

Fra kamp til sejr

Daniels Bog 10

"Thi for os står kampen ikke mod kød og blod, men mod myndigheder og magter, mod verdensherskerne i dette mørke, mod ondskabens åndemagter i himmelrummet" (Ef 6,12).

Hovedtanke

Gud vil overvinde alle modstandere og føre sit folk til målet.

Baggrund

Slaget ved Stalingrad var et af 2. Verdenskrigs kendteste og største slag. Selvom den tyske hær måtte lide store nederlag i løbet af krigen, huskes slaget ved Stalingrad den dag i dag som et afgørende militært vendepunkt. For første gang blev den tyske offentlighed bekendt med muligheden for, at hele krigen kunne ende med et nederlag (ifølge Wikipedia "Schlacht von Stalingrad").

Der findes også vendepunkter i den kosmiske konflikt mellem lysets og mørkets magter. Profetierne i de sidste tre kapitler i Daniels Bog giver os en vis indsigt i dette. Af indholdet i Dan 10 fremgår det, at dette syn handler om *verdensrigernes kampe*. (NB! "Bibelen på hverdagsdansk" siger allerede fra vers 1: "*fremtidige krige og hårde tider*").

Dan 11 omtaler visse detaljer vedrørende denne kamp. Dan 10 peger på de åndelige aspekter og åbenbarer, at der bag kulisserne for den jordiske krig raser en åndelig konflikt af kosmiske dimensioner.

"Kapitel 10 er en introduktion eller prologen. Kapitel 11 indeholder det egentlige syn, og kapitel 12 danner afslutningen, epilogen (efterskriftet). De tre kapitler hører sammen. Dette ses tydeligt af, at visse elementer fra kap. 10 dukker op igen i kapitel 12" (William H. Shea, *Daniel 7-12*, Lüneburg 1998, 157).

I denne uge beskæftiger vi os med Dan 10 og får vished om, at Gud sejrer. Ved hjælp af Mikael, himlens fyrste, vil han overvinde alle sine modstandere for til sidst at føre sit folk til målet.

Faste og bøn

Dan 10,1-3

Hvordan kommer Daniels sorg til udtryk?

Baggrund

Dan 10,1 indleder som en slags overskrift med et resumé af det foregående, store syn (Dan 10-12). Det placeres tidsmæssigt i den persiske kong Kyros' første regeringsår (536/535 f.Kr.). På det tidspunkt var Daniel formodentlig omkring 90 år gammel. Kort tid forinden var jødiske landflygtige vendt tilbage til Israel fra det babylonske fangenskab for at genopbygge Jerusalem og Guds tempel. Daniel blev i Babylon. Hans høje alder har sandsynligvis forhindret ham i at vende hjem.

Jøderne blev dog mødt med udbredt fjendtlighed i deres gamle hjemland. Det betød, at genopbygningen af templet i perioder lå stille (536-522 f.Kr.; sml. Ezra 4,1-5).

Daniel havde formodentlig fået kendskab til tilstandene i Jerusalem og frygtede for, at templet ikke ville kunne genopbygges. Dette har muligvis været årsag til, at han – ud over at have et ønske om forståelse (v. 12) – også befandt sig i en længerevarende sørgeperiode. At han gav afkald på mad og hygiejne, understreger vigtigheden af hans anliggende.

Den åbenbaring, Daniel får, er ifølge v. 1 *sand* og handler om *stor nød* – mere præcist: "en stor kamp" (Neue evangelische Übersetzung) ["stor trængsel" i 1948-oversættelsen af Dan 10,1]. Dette er et tydeligt tegn på, at der i forbindelse med frelsesrelevante jordiske konflikter kæmpes en tilsvarende kamp i den usynlige verden.

Til fordybelse

Daniel gav afkald på egne behov i tre uger, hvor han tænkte på sit folk og de udfordringer, det stod overfor.

Til eftertanke

I hvilke situationer er jeg villig til at sætte mine behov til side på grund af åndelige anliggender?

En imponerende skikkelse

Dan 10,4-6

Hvordan beskrives manden i Daniels syn?

Baggrund

Daniel befandt sig ved bredden af floden Tigris, da han fik synet (v. 4). Det kunne tyde på, "at rigets centrum under kong Kyros (sml. 1,21) ikke længere er Babylon ved Eufrat" (Stuttgarter Erklärungs-bibel (SEB) 1066). Den 24. dag i den første måned kan referere til såvel den jødiske forårskalender som efterårskalender. Ifølge forårskalenderen ville der være tale om den 24. nisan (april). I så fald ville Daniel altså ikke have fejret pesach-festen og festen for de usyrede brød på den foreskrevne måde. Han ville derimod have fastet (v. 1-3). Ifølge efterårskalenderen ville der være tale om d. 24. tishri (oktober). De vigtigste fester i denne måned er den store forsoningsdag og løvhyttefesten. Daniels adfærd passer bedst til sidstnævnte mulighed (sml. Zdravko Stefanovic, *Daniel*, Nampa, Idaho 2007, 380).

Fra v. 5 beskrives et overnaturligt væsen, og man kan med rette spørge, hvad det er, Daniel ser her. Personens linnedklæder minder om præsteklæder (sml. 3 Mos 16,4). Guldet på præstekjolen sættes også i forbindelse med kongelig værdighed. "Mandens linnedklæder og guldbælte er tegn på noget usædvanligt og kostbart, der viser, at dette ikke er en almindelig mand" (Ann-Christin Grüniger, *Die Engel und der Krieg*, Leipzig 2018, 32).

Til fordybelse

Fortolkerne er ganske vist ikke enige om, hvem dette overnaturlige væsen helt præcist er. Det, Daniel ser, ligner skildringerne af guddoms-synerne i Ez 1 og Åb 1. Da Johannes i Åb 1,10-18 ser Jesus Kristus, er det nærliggende at mene, at det også var Messias (før inkarnationen), som Daniel fik at se.

Til eftertanke

Hvor kan jeg i min hverdag se tegn på Guds storhed?

Magt og afmagt

Dan 10,7-9

V. 4-6 beskriver skikkelsen, og v. 7-9 handler om reaktionen. Daniel bliver så overvældet af Guds nærvær, at han falder til jorden. Det nævnes flere steder i Bibelen, at det direkte møde med Gud ville medføre døden for det syndige menneske (sml. 2 Mos 33,20; Es 6,5; 1 Tim 6,16). Når Gud viser sig for profeter, han har udvalgt, sker det ikke pludseligt: "Det, de så, var en ydre manifestation [synliggørelse] af Gud, som dog kun åbenbarede visse sider af Gud. De har altså ikke set Gud i dybeste forstand" (Ekkehardt Müller, *Die Lehre von Gott*, St. Peter am Hart 2010, 106).

Til anvendelse

"Scenariet formidler et billede af Guds magt, majestæt og herlighed. Troende mennesker må leve med den spænding, der med teologiske begreber kaldes *immanens* og *transcendens*. På den ene side er Gud den handlende i den synlige verden. Han er den Gud, der er nær hos os. Han er vores ven, der støtter os i vores liv. Men samtidig er han den almægtige, ubegribelige og evige Gud, der styrer universet fra sin trone.

Heri ligger den enorme spænding, som ganske vist er blevet brudt på grund af Jesu inkarnation. Guds søn blev menneske og levede iblandt os. I skikkelse af ham viste universets hinsidige (transcendente) hersker sig som vores personlige ven. I ham har Gud henvendt sig faderligt til os. Denne erkendelse er et væsentligt aspekt i synerne om Gud og Kristus i Ez 1, Dan 10 og Åb 1" (Shea 164f).

Til eftertanke

Oplever jeg snarere Gud som en "nær" eller "fjern" Gud? Hvordan kan det være?

Ærkeenglen Mikael

Dan 10,10-14

Hvad var årsagen til englens "forsinkelse"?

Baggrund

Det fremgår ikke tydeligt af teksten, hvem der taler og handler fra v. 10. Vers 13 og 21 taler ikke for, at det skulle være Kristus. Fortolkere i Adventistkirken har derfor ment, at englen Gabriel også er til stede i kap. 10, og at det er ham, der overbringer profeten disse budskaber, selv om han ikke er nævnt ved navn her (sml. Dan 8,16-17; 9,21.23). Ligesom det persiske rige har en øverstkommanderende, en åndelig magt, der står bag den menneskelige leder, har Guds folk også en åndelig øverstkommanderende i Mikael, der leder den åndelige kamp.

"Det Gamle Testamente giver kun fragmentariske oplysninger om Mikael. For at få et fuldstændigt billede af ham må man også tage ud-sagn i Det Nye Testamente i betragtning. Her er der for eksempel tale om ærkeenglen Mikael, der strides med Djævelen om opstandelsen (Judas 9) ... Disse nytestamentlige hentydninger kan næppe gælde andre end Kristus. Deraf følger, at der også i de gammeltestamentlige tekster, hvor Mikael nævnes, er tale om Kristus" (Shea, 168).

Til fordybelse

"Mens Satan arbejdede på at påvirke de øverste myndigheder i det medo-persiske rige til at vise Guds folk deres mishag, arbejdede himmelske engle på de landflygtiges side. Hele Himmelen var interesseret i denne strid. Profeten Daniel giver os et indblik i den vældige kamp mellem det godes og det ondes kræfter. Gabriel kæmpede med mørkets magter i tre uger for at modvirke den indflydelse, som blev øvet over Kyros' sind. Inden kampen sluttede, kom Kristus selv Gabriel til hjælp" (Ellen White, *Profeter og Konger*, Dansk Bogforlag, s. 278).

EKSKURS

Den store strid

Ef 6,10-17

For syvendedags adventister er begrebet "den store strid" blevet et stående udtryk, der også findes i trospunkterne. Det engelske ord for "kamp/strid" (controversy) betegner tydeligt en dyb uoverensstemmelse mellem to parter, et opgør mellem modsatrettede opfattelser. Det drejer sig altså først og fremmest om en gejstlig-åndelig kontrovers vedrørende et centralt, religiøst stridsspørgsmål om synet på verden: Er Gud virkelig en kærlighedens Gud, der er vores blinde tillid værdig, eller er han en "humørsvingende, onskabsfuld tyrant" (Richard Dawkins)?

Denne uoverensstemmelse begyndte i himlen mellem Gud og Satan (Åb 12) og fortsætter her på jorden. Den egentlige kamparena er vores hjerte. Den, der har magten over vores "hjerte" – altså tanker, følelser, motiver, fantasi og vilje – er den egentlige herre i vores liv. Denne daglige og samtidig universelle konflikt, som vi alle bliver trukket ind i, har større betydning end alt andet, vi måtte blive udfordret af her i livet. Hvordan konflikten ender – nemlig med Guds sejr – er ganske vist allerede en kendsgerning, og den tilbudte hjælp fra Jesus Kristus er fuldt tilstrækkelig. Med "Guds rustning" kan alle angreb fra Satan og alle "ondskabens åndemagter i himmelrummet" afværages med succes (ifølge Rolf J. Pöhler, *Hoffnung, die uns trägt*, Lüneburg 2008, 58ff.).

"Teologien vedrørende den store strid (første gang udarbejdet af [Joseph] Bates i 1840'erne) førte til, at adventismen opfattede sig selv som en profetisk bevægelse og derfor også sendte missionærer ud i hele verden, så de tre engles budskaber kan høres over det hele, inden dagen for den store høst oprinder. *Hvis denne vision blegner, mister syvendedags adventismen sit særkende. I stedet for en dynamisk, profetisk bevægelse ville den så blot være et ubetydeligt trossamfund med nogle underlige særstandpunkter*" (George R. Knight, *Es war nicht immer so*, Lüneburg 2002, 195f., kursiveret i originalteksten).

Himmelsk hjælp

Dan 10,15-21

Hvilken virkning har berøringerne på Daniel?

Baggrund

Mødet med de himmelske væseners herlighed oversteg flere gange Daniels fatteevne. Han måtte styrkes tre gange. At der bliver rørt ved hans læber, minder om Es 6,6-7 og Jer 1,9: det "tager skylden fra Daniel og gør ham i stand til at tjene, til nemlig helt konkret at videregive det guddommelige budskab. Hændelsen er kald og inspiration på samme tid ... Der er ingen profet, der ved egen hjælp kan føre en dybere samtale med Gud. Det skal man først sættes i stand til" (Gerhard Maier, *Der Prophet Daniel*, Wuppertal 1982, 369).

Til anvendelse

Såvel den enkelte kristne som også den kristne menighed konfronteres i denne verden hele tiden med udfordringer. Når den første "storm" har lagt sig, kommer der som regel en ny. Men vi er ikke alene: Jesus Kristus tager del i vores gøren og laden og står os bi i vores åndelige kampe.

Til eftertanke

Hvordan oplever jeg, at Gud gang på gang hjælper mig på benene igen?

Resumé

Det jødiske folk er begyndt at vende tilbage til hjemlandet, men ikke uden modstand. Den åndelige kamp mellem det gode og det onde raser ikke blot på jorden, men også i den himmelske verden. Mikael, ærkeenglen, vil overvinde alle modstandere og føre sit folk til målet.

Spørgsmål til drøftelse

- Indledende spørgsmål
- 1 Nederlaget ved Stalingrad i 1943 var et vendepunkt for 2. Verdenskrig. Alligevel var det langt fra enden på krigen.
- Hvilke paralleller kan I se til "den store strid" mellem lys og mørke?**
- Supplerende spørgsmål
- 2 **Hvordan kan vi stadig argumentere for, at Gud holder trådene i sin hånd, når vi ser, verden er af lave?**
- Dan 10,1-3
- 3 **Hvilken rolle spiller faste og bøn i vores trosliv?**
- Dan 10,12-14
- 4 **Hvad åbenbarer den bibelske profeti om det, der ligger bag den synlige virkelighed?**
- Nogle kristne ser Satan bag alting. For andre spiller han praktisk talt ingen rolle.**
- Hvordan kan vi få en afbalanceret holdning til dette spørgsmål? Hvad forstår I ved "afbalanceret"?**
- Ef 6,10-13.18
- 5 **Hvilke "kampordrer" får vi her?**
- Afsluttende spørgsmål
- 5 I sit sidste store syn fik Daniel lov til at opleve Guds særlige opmærksomhed og nåde.
- Hvilke erfaringer har I gjort, hvor I fik særlig opmærksomhed fra Gud?**